

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/113/2018
Identifikačné číslo spisu: 1416202204
Dátum vydania rozhodnutia: 30. júla 2019
Meno a priezvisko: JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1416202204.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobkyne Prima banka Slovensko, a. s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému U. Q., nar. X. XX. XXXX, bývajúcemu v Q., Š. B. XXXX/X, o zaplatenie 6 636,19 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 40C/37/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. februára 2018 sp. zn. 5Co/40/2018, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 27. februára 2018 sp. zn. 5Co/40/2018 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

1. Žalobou podanou na Okresnom súde Bratislava IV (ďalej aj „prvoinštančný súd“ alebo „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) dňa 11. 3. 2016 sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému zaplataenia nesplatenej časti poskytnutého úveru 6 636,19 Eur, zmluvných úrokov 417,06 Eur (z neuhradených splátok ku dňu predčasnej splatnosti úveru), úrokov z omeškania 7,32 Eur (z neuhradených splátok ku dňu predčasnej splatnosti úveru), zmluvných úrokov 14,90 % ročne z nezaplatennej časti úveru 6 636,19 Eur od 15. 1. 2014 (odo dňa nasledujúceho po predčasnej splatnosti úveru, ktorá nastala 14. 1. 2014) do zaplataenia a úrokov z omeškania 8% ročne z nezaplatennej časti úveru 6 636,19 Eur a z nezaplatených zmluvných úrokov 417, 06 Eur od 15. 1. 2014 do zaplataenia. V žalobe uviedla, že so žalovaným uzavrela 9. 10. 2012 úverovú zmluvu, na základe ktorej mu poskytla úver 7 000 Eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných splátkach a splatiť ho do 16. 9. 2022. Keďže žalovaný si neplnil zmluvné povinnosti, bol vyzvaný na predčasné splatenie poskytnutého úveru do 14. 1. 2014, čo však nesplnil.

2. Okresný súd Bratislava IV rozsudkom zo 7. decembra 2017 sp. zn. 40C/37/2016-64 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 5 763,71 Eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 8% ročne z tejto sumy od 15. 1. 2014 do zaplataenia, a to v pravidelných mesačných splátkach po 20 Eur pod následkom straty výhody splátok v prípade nezaplataenia čo i len jednej splátky riadne a včas. Vo zvyšku žalobu zamietol a rozhodol aj o trovách konania. V odôvodnení rozsudku uviedol, že

žalobkyňa uzavrela so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorá však nespĺňa náležitosť vyplývajúcu z § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“) v znení platnom v čase jej uzavretia, pretože neobsahuje údaj o výške, počte a termínoch splátok v rozdelení na istinu, úroky a iné poplatky, ale len údaj o počte, výške a termínoch splátok. Absencia tejto náležitosti má v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. za následok, že poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Žalovanému preto vznikla povinnosť zaplatiť len nesplatenú časť istiny úveru spolu s úrokmi z omeškania z tejto nesplatennej časti.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne v záhlaví označeným rozsudkom rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a rozhodol aj o trovách odvolacieho konania. Potvrdenie prvoinštančného rozsudku odôvodnil jeho vecnou správnosťou stotožňujúc sa i s jeho odôvodnením.

4. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej v texte aj „dovolateľka“) dovolanie. Dovolanie odôvodnila ustanovením § 421 ods. 1 písm. b) zák. č. 160/2015 Z. z., Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“), t. j. nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom v otázkach doteraz nevyriešených v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu, a to, či ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení platnom v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere obsahovalo požiadavku na rozčlenenie splátky na jednotlivé zložky dlhu (t. j. na rozčlenenie splátky na časť prislúchajúcu na istinu, časť prislúchajúcu na úroky a časť prislúchajúcu na iné poplatky), či veriteľ nemá po zosplatnení dlhu nárok na zmluvné úroky (úroky z poskytnutého úveru) a či veriteľ nemá právo na zákonné úroky z omeškania zo zmluvných úrokov z dôvodu rozporu so zásadou anatocizmu. V súvislosti s prvou otázkou uviedla, že zo znenia príslušného zákonného ustanovenia nevyplýva povinnosť rozčlenenia splátky na časť, ktorá sa použije na splátku istiny, a časť, ktorá sa použije na splátku úrokov alebo iných poplatkov. Žiadala rozsudok odvolacieho súdu zmeniť a potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie.

5. Žalovaný sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 C. s. p.), na to oprávnenou osobou (§ 424 C. s. p.), zastúpenou v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

7. Podľa § 419 C. s. p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

8. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Podľa § 432 ods. 1, 2 C. s. p. dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

10. V preskúmvanej veci dovolateľka odôvodnila dovolanie prípustným dovolacím dôvodom, a to nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom, keď v ňom vymedzila nielen to, ktoré právne posúdenie veci pokladá za nesprávne (označením konkrétnych právnych otázok) ale aj v čom táto nesprávnosť spočíva (v nesprávnej aplikácii práva na zistený skutkový stav).

11. Dovolací súd po zistení, že sú splnené všetky podmienky dovolacieho konania, vrátane odôvodnenia dovolania prípustným dovolacím dôvodom a jeho riadneho vymedzenia, pristúpil k skúmaniu predpokladov prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p., pričom dospel k záveru, že tieto sú splnené. Rozhodnutie odvolacieho súdu totiž záviselo od dovolateľkou vymedzenej právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu v čase rozhodovania odvolacieho súdu (27. 2. 2018) ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.). Išlo o prvú v dovolaní namietanú právnu otázku, a to či ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení platnom v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere obsahovalo požiadavku na rozčlenenie splátky na jednotlivé zložky dlhu (t. j. na rozčlenenie splátky na časť prislúchajúcu na istinu, časť prislúchajúcu na úroky a časť prislúchajúcu na iné poplatky).

12. Po konštatovaní prípustnosti dovolania podrobil dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu meritórnemu dovolaciemu prieskumu. Pristúpil teda k posúdeniu dôvodnosti dovolania z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu, t. j. z hľadiska právneho posúdenia veci odvolacím súdom vo vyššie (v bode 11) uvedenej právnej otázke vo väzbe na zistený skutkový stav, ktorým bol viazaný (§ 442 C. s. p.).

13. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

14. V preskúmvanej veci dovolateľka opodstatnene namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom. Táto nesprávnosť bola daná nesprávnou interpretáciou ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení platnom v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere medzi žalobkyňou a žalovaným. V zmysle tohto ustanovenia zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. I keď, ako už bolo uvedené, otázka správnej interpretácie označeného ustanovenia v čase rozhodovania odvolacieho súdu ešte nebola dovolacím súdom vyriešená, následne k jej riešeniu dovolacím súdom došlo, a to v uzneseniach najvyššieho súdu z 28. februára 2018 sp. zn. 3 Cdo 146/2017 a zo 17. apríla 2018 p. zn. 3 Cdo 56/2018. V týchto rozhodnutiach najvyšší súd gramatickým a eurokonformným výkladom dospel k záveru, že predmetné ustanovenie je potrebné interpretovať tak, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky. Vec prejednávajúci senát 6 C sa s týmto záverom ako aj s právnou argumentáciou odôvodňujúcou tento záver stotožňuje a v podrobnostiach poukazuje na odôvodnenie označených rozhodnutí. I podľa jeho názoru, vychádzajúc z účelu právnej úpravy, vymedzeného v dôvodovej správe k zákonu č. 129/2010 Z. z., a vychádzajúc z účelu a obsahu Smernice 2008/48/ES, nemožno od dodávateľov v zmluvách uzatváraných podľa uvedeného zákona žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach (samostatne vo väzbe na istinu, úrok a poplatky). Pokiaľ ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. uvádza pojmy „výška“, alebo „počet“ či „termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“, možno za použitia eurokonformného výkladu dospieť k záveru, že toto ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahrňuje.

15. So zreteľom na uvedené je nesprávny právny záver odvolacieho súdu, podľa ktorého poskytnutý spotrebiteľský úver v predmetnej veci treba považovať za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu, že zmluva o spotrebiteľskom úvere nespĺňa náležitosť vyplývajúcu z § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení platnom v čase jej uzavretia, pretože neobsahuje údaj o výške, počte a termínoch splátok v rozdelení na istinu, úroky a iné poplatky. Dovolací súd preto rozsudok

odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 a § 450 C. s. p.). V novom rozhodnutí vo veci rozhodne tento súd aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.). V ďalšom konaní je odvolací súd právnym názorom dovolacieho súdu viazaný (§ 455 C. s. p.).

16. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že pokiaľ sa odvolací súd stotožnil so záverom prvoinštančného súdu o tom, že poskytnutý úver treba považovať za bezúročný a bez poplatkov, neprichádzalo z povahy veci do úvahy riešenie otázok, či veriteľ má alebo nemá po zosplatnení dlhu nárok na zmluvné úroky (úroky z poskytnutého úveru) a či veriteľ nemá právo na zákonné úroky z omeškania zo zmluvných úrokov z dôvodu rozporu so zásadou anatocizmu, resp. ich riešenie bolo nadbytočné. Vzhľadom na dôvod zrušenia rozsudku odvolacieho súdu však ich posudzovanie môže byť v priebehu ďalšieho konania relevantné. Preto v súvislosti s právnou otázkou, či veriteľ má po zosplatnení dlhu nárok na zmluvné úroky, dovolací súd dáva do pozornosti odvolaciemu súdu rozsudok Súdneho dvora (piatej komory) zo 7. augusta 2018 v spojených veciach C-96/16 a C-94/17, v ktorom sa uvádza, že cieľom úrokov z omeškania je sankcionovať nesplnenie svojej povinnosti dlžníkom splatiť úver v lehotách stanovených v zmluve, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinnosti a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku, zatiaľ čo bežné úroky (úroky z poskytnutého úveru) majú naopak funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej zaplatenia. Z týchto záverov tak vyplýva nielen záver o nároku na bežné úroky až do skutočného splatenia úveru, ale aj záver o možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.